

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Določniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z novim letom prične „Slov. Gospodar“ svoj 23. tečaj, prosimo torej dosedanje p. n. naslovom prijatelje in naročnike „Slov. Gosp.“, naj nam ostanejo še za naprej zvesti ter obnovijo svojo naročbo o pravem času. Komur je mogoča, naj ga priporoča tudi svojim prijateljem v naročbo. Tako cenó in s tacim obilnim blagom ne izhaja noben slovensk, a težko, če še kje kateri nemšk časnik.

„Slov. Gospodar“ izide vsak četrtek na celi poli, dvakrat v mesecu prinese po pol pole priloge, cerkvene ali gospodarske, vmes pa še tudi prilogo inseratov. V očigled tega je njegova cena celo mala in je mogoča samo, če ima „kat. tiskovno društvo“ obilo udov, kateri doplačajo, kar jej primanjka.

List stane za celo leto **3 gld.**, za pol leta **1 gld. 60 kr.**, za četrt leta pa **80 kr.** Naročnina pošlje se najlažje po poštinih nakaznicah in vzprejema jo upravnistvo „Slov. Gospodarja“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Kdor je bil dosedmal že naročnik „Slov. Gospodarja“, olajša močno upravnistvu delo, če prilepí staro adresu na nakaznico ali pa pripiše vsaj številko, ki stoji na desni strani njegove adrese, svojemu imenu, kedar obnavlja naročbo.

Upravnistvo „Slov. Gospodarja“.

Novo posojilo Štajarsko.

Kakor je v naših časih sploh navada, da človek skorej ne najde posestva, na katerem bi ne bilo dolga, tako ga ima tudi naša štajarska dežela. V raznih dobah in za razne reči ji je bilo treba vzeti denarja na posodo in zato plačuje tudi različne obresti od svojih dolgov. V novem času pa gredó obresti sploh na nižje in je torej tak dolžnik na slabšem, ki plačuje za svoje stare dolge večje obresti, kakor so naše dni v navadi.

Ako je človek razumen, gleda torej na to, da se odkriža starih dolgov, za katere mu je treba višjih obresti in če jih ne more izplačati s svojim denarjem, stori dobro, če si najme nov

dolg in to na nižje obresti ter izplača s tem denarjem stare dolge. Tako je le enemu na dolgu in ni mu treba na več krajev plačevati obresti. Že v tem je torej na boljem, če pa še dobi na posodo denarja za nižje obresti, bode še tem bolje za nj.

Tudi naš dež. zbor je bil te misli ter je sklenil dne 25. septembra, naj dež. odbor pozve, kje in na kake obresti bi se dobilo toliko denarja, da se splačajo z njim vsi dolgovi, ki jih ima doslej štaj. dežela. Dež. odbor je torej potrkal pri večih denarnih zavodih in trije so se oglasili, češ, da jih je volja dati posojilo. Ali pogoji niso bili pri vseh enaki. dež. odboru so bili še nekam najbolj po godu pogoji zemeljske kreditne banke na Dunaji. Ona je ponudila za dolžno pismo, ki se glasi na 12 milj. in 3 1/2 % obresti, 10.740.000 gld. Ob enem pa bi bilo onih 12 milj. izplačati v 50 letih in sicer vsako leto po 509.972 gld.

Po takem bi plačala dežela za 10.740.000 fl. ki bi jih dobila, v vseh 50 letih skup 25.498.600 fl. Ker je za to, da sme kaka dežela vzeti kaj na posodo, treba drž. postave, za to je tudi drž. zbor tako postavil za našo deželo sklenil. Sedaj je bilo torej še samo treba, da je dež. zbor pri-trdil pogodbi one banke in to je storil zadnjo soboto, dne 29. decembra, vendar pa ne čisto tako, kakor je ona deželi ponudila posojilo. Odsek dež. poslancev, v katerem sta izmed slov. poslancev bila gg. dr. Radaj in ces. svet. Jer-man, je spremenil pogodbo v toliko, da plača banka 11.640.000 gld., dobi pa obresti po 4 % za vseh 12 milj. goldinarjev. Banka torej izplača sedaj 900.000 gld. več ali zato dobi 1/2 % višje obresti, kakor bi se to bilo godilo vsled njene ponudbe.

O tem si v dež. zboru niso bili enacih misli, nekaj gg. poslancev je bilo za to, da se vzame posojilo samo po 3 1/2 %, odsek drž. zbora pa je bil za posojilo na 4 %, se ve, da proti temu, če izplača ona banka za to 900.000 več posojila. Naposled pa je obveljalo to, kar je pred-

lagal odsek dež. zbora. Dežela dobi torej za 12 milj. gld. 11,640,000 gld. in plača 4 % obresti skozi 50 let za vseh 12 milj. V tem pa ima pravico, da ga plača tudi prej nekaj ali tudi ves dolg. Ni se bati, da se izgori zadnje.

Naše dni — ne, naše dni ne izplača lahko kdo svojih dolgov, najmanj pa, če ima to v rokah zbor, ki je vprežen v jarem liberalizma. Tak pa je naš dež. zbor in torej smemo reči naprej, da ne doživi od nas nihče časa, ko se ta dolg dežele izplača. Za naše slov. poslance je bilo torej gotovo težko glasovati za to posojilo, ali oni so to storili za to, ker še je, kakor so naši časi, pri tem posojilu vendar le mogoče, da se prihrani deželi nekaj plačila. Mogoče, da pride drug čas, ko bode dežela imela več dohodkov in manj stroškov, tedaj pa se to izposojilo izplača lahko poprej, kakor bode vseh 25 milj. požrlo, kakor nam je po tej pogodbi jih plačati in to v 50 letih.

Blagemu možu v spomin.

Koprivnica, dne 23. dec. 1888.

Kake pol ure od Koprivnice, ob cesti, ki drži na Reichenburg, stoji prijazna hiša z obširnimi gospodarskim poslopjem. Sicer je le navadna gostilna, a v boljšem pomenu — pravi dom gostoljubja. Popotnik, užejan in spehan od trudapolnega pota, tod mimo gredoč, ni mogel drugače, kakor da se je oglasil pod to streho. okrepečujoč si s posušeno kapljico svoje utrujene ude. Prijazen, ljubeznjiv mož srednje postave, postregel mu je takoj in zraven mu še ponudil kako pametno besedo o tem in onem. In naj si bo tujec ali domačin, vsak je rad zahajal v posušeno družbo te blage duše in vsak je bil lepo vsprejet in gostoljubno postrežen.

Res vrl mož je bil France Hladič, ali po domače Javoršek, o katerem sem se namenil s tem majhen spominek vsem njegovim bližnjim in dalnjim prijateljem in znancem ohraniti, kajti — njega ni več! Umrl je mož! — Hladna zemlja že krije tisto srcé, ki je bilo tako priljubljeno, tako spoštovano in spoznано od blizu in daleka, da je res težko med priprostimi ljudstvom enakih vzgledov zaslediti. Njegova hiša je bila tako rekoč središče posvetovanja pametnih mož, naj si bo v gospodarskih, občinskih ali drugih zadevah. Občina je stavila va-nj vse zaupanje. Iskreno je želela imeti ga svojim županom, a on je to čast vselej do skrajnega odvrčal, ostal je pa zato v njenem odboru, kateremu je bil duša.

Odlikoval se je mnogo let kot vesten cerkveni ključar poleg vrlega, občeznanega gospoda Goloba. Bil je dokaj časa ud krajnega šolskega sveta in tudi njegov načelnik. Ni je bilo skorej v kraji cenitve, da bi Javorška z dobrim svetom ne bilo zraven. Kot mnogoletni

naročnik, prebiral je rad „Slov. Gosp.“ in je bil o raznih volitvah kot volilni mož vselej na narodnej strani. Kder je pritiskala denarna sila na vrata, prihitel je dobri Javoršek in pomagal iz zadrege, pri tem pa se je zadovoljeval z zelo nizkimi obrestmi, in kedar mu je dolžnik denar vračal, ga je še ljubeznjivo pogostil.

Kako rad bi bil še ta blagi mož živel v radost in pomoč svojim bližnjikom! Delaven in skrben ves čas življenja, pomagal si je iz malega in nabral precejšnje premoženje. Zadovoljen v vseh slučajih, rad bi bil mirno užival v poznih letih sad dolgotrajnega delovanja. Večkrat se je vesel izrazil, kako je zdrav in zadovoljen in da mu gre vse po sreči. In res, Bog ga je blagoslovil. Kedó bi si bil torej mislil, da se bo tako krepak mož — bil je star 51 let — moral k malu neizprosnej smrti ukloniti! Obiskal sem ga v mučnej bolezni in opazoval, s kako izredno ljubeznjivostjo in skrbjo mu je stregla njegova blaga žena, pri tem pa sem z neko posebno tožnostjo in strahom sklepal: ko bi ta mož pa le moral umreti, in zopet navdajala me je tolažilna nada, da ga bo slednjič skrbna postrežba ljube žene znabiti še otela. In zgodilo se je prvo! Udan v božjo voljo in previden s svetimi zakramenti, prestal je dolgotrajno bolezen in mirno udan sledil migljajem britke smrti, ki ga je odvéla v kraljestvo miru.

Mrtvaški sprevod, dne 21. decembra pokazal je najlepše, kakó priljubljen je bil pokojnik. Nebrojne množice ljudstva izkazale so mu poslednjo čast, in čul sem glasove: tako slovesnega in lepega pogreba pa ni k malu videti. Domači gospod župnik, kateremu so se pridružili tudi gospod župnik iz Podsrede, prišla sta k pokojniku na dom. Vzdignila se je prav okusno izdelana krsta in nepregledna vrsta spremnikov vila se je od gostoljubne hiše po cesti, ter spremila moža na zadnej, tožnej poti. Domači gospod župnik spominjali so se na grobu pokojnika v prav milih, v srce segajočih besedah. In ko so zabobnele gruce na njegovo krsto in zapeli zvonovi v žalostno slovó, ni bilo nobeno okó suho in marsikateri vzdihljaj spuhel je gori v nebó za pokojnika dušo preblago. In tako, nepozabljeni France, spočij se zdaj od truda življenja in uživaj slast, ki je unstran groba pripravljena vsem tistim, ki pravično živé in v Gospodu umrjó. Belostenski.

Gospodarske stvari.

Sol za konje.

Sol ni vselej in za vse živali potreba in se torej pretirava, če se trdi kaj takega. Dobro pa je vsekako, da je ima človek pri hiši in da